

УКРАЇНА

(19) UA (11) 45190 (13) A

(51) 7 F21V11/12

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВІНАХІДВидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СВІТЛОРОЗПОДІЛЬНИЙ ПРИСТРІЙ

1

2

(21) 2001064089

(22) 14 08 2001

(24) 15 03 2002

(46) 15 03 2002, Бюл. № 3, 2002 р.

(72) Несторович Ігор Іванович

(73) ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧ-
НИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ ІВАНА ПУЛЮЯ(57) 1 Світлорозподільний пристрій, який містить
жорстку оболонку з дзеркальним відбивачем на її
внутрішній поверхні та щілину для виходу випромі-

нювання, закриту світлопропускаючим елементом,
який відрізняється тим, що світлопропускаючий
елемент виконаний у вигляді циліндра, розміщено-
го ззовні навколо жорсткої оболонки по всій її дов-
жині з можливістю обертання по колу відносно жо-
рсткої оболонки при постійній ширині щілини

2 Світлорозподільний пристрій за п. 1, який відрі-
зняється тим, що на світлопропускаючому елеме-
нті по твірних розташовані світловідбиваючі ділян-
ки у вигляді плоских геометричних фігур

Винахід відноситься до світлотехніки і може
бути використаний для внутрішнього освітлення
приміщень

Відомі світлорозподільючі пристрої (патент
США №4250220, 1981, А/с СССР №985556 "Осве-
тительное устройство", опубліковане в БИ №48,
1982, А/с СССР №457393 "Световод", опублікова-
не в БИ №24, 1975) мають ряд суттєвих недоліків
При застосуванні новітніх високо інтенсивних дже-
рел світла з підвищеною яскравістю більша части-
на світлового потоку виходить в освітлюваний про-
стор на початку світлорозподільючого пристрою,
створюючи тим самим нерівномірний розподіл
освітленості під оптичною щілиною

Деяке покращення світлорозподілу досягаєть-
ся введенням у пристрій фіксованого відбиваючого
елемента - екстрактора (фірми TIR Systems та 3M
- обидві США) Але при зміні типорозмірів джерел
світла, або при необхідності зміни рівня освітленос-
ті вплив цього елемента на світлорозподіл під оп-
тичною щілиною незначний Крім того, при цьому
зменшується коефіцієнт пропускання світла
взадовж всього пристрою

Найближчим до заявленого винаходу є світло-
розподільний пристрій освітлювача, який містить
жорстку оболонку з дзеркальним відбивачем на її
внутрішній поверхні та щілину для виходу випромі-
нювання, закриту світлопропускаючим елементом
(А/с СССР №1019904 "Светораспределяющее уст-
ройство осветителя" F21v11/12, зареєстроване у
Держреєстрі винаходів СССР 22 01 1983р.) Рівно-
мірний розподіл Освітленості під оптичною щіли-
ною досягається за рахунок багатосекційної збір-

ної жорсткої оболонки освітлювача, причому шири-
на і форма оптичної щілини кожної окремої секції
різна

Недоліком цього пристрою є значна кількість
стиків у секціях, поперечний перетин кожної з яких
різний Це приводить при експлуатації до втрати
ущільнення освітлювача, проникнення забруднюю-
чих факторів (дим, пил, кіптява, волокна і т.п.) все-
редину пристрою - на дзеркальну поверхню і, як
результат, різке зниження коефіцієнта відбивання
Крім цього при зміні інтенсивності та характеру
вводимого в пристрій світлового потоку - у разі ви-
никнення необхідності (наприклад, зміна об'єктів
освітлення, їх колірності тощо) така конструкція
пристрою не придатна через неможливість присто-
сування її статичних параметрів до нових умов
освітлення

В основу винаходу покладено задачу максима-
льного використання світлового потоку ламп, що
вводиться у пристрій, збільшення коефіцієнта про-
пускання освітлювача та рівномірності освітленос-
ті під оптичною щілиною, спрощення конструкції,
покращення експлуатаційних характеристик

Ця мета досягається тим, що світлорозподіль-
ний пристрій, який містить жорстку оболонку з дзе-
ркальним відбивачем на її внутрішній поверхні та
щілину для виходу випромінювання, закриту світ-
лопропускаючим елементом, відрізняється тим,
що світлопропускаючий елемент виконаний у ви-
гляді циліндра, розміщеного ззовні навколо жорст-
кої оболонки по всій її довжині з можливістю обер-
тання по колу відносно жорсткої оболонки, при по-
стійній ширині щілини, що світлорозподільний при-

(13) A
(11) 45190
(19) UA

стрий відрізняється тим, що на світлопропускаючому елементі по твірних розташовані світловідбивачі дзеркальні ділянки у вигляді плоских геометричних фігур

Запропонований пристрій дає змогу покращити розподіл освітленості при внутрішньому освітленні приміщень, зменшити трудомісткість виготовлення і монтажу пристрою, покращити експлуатаційні характеристики і дизайн

На Фіг 1 зображений загальний вид пристрою, на Фіг 2 - розріз В - В на Фіг 1, на Фіг 3 - хід променя у пристрої, на Фіг 4 - світлопропускаючий елемент (розгортка) з варіантами розміщення і форми світловідбиваючих дзеркальних ділянок

Світлорозподільний пристрій складається з жорсткої оболонки 1, дзеркального відбивача 2 на внутрішній поверхні жорсткої оболонки 1, оптичної щілини „а” жорсткої оболонки 1, світлопропускаючого (переважно еластичного) елемента 3 із дзеркальними світловідбиваючими ділянками 4, конфігурація яких має варіанти 4а, 4б, 4в і 4г

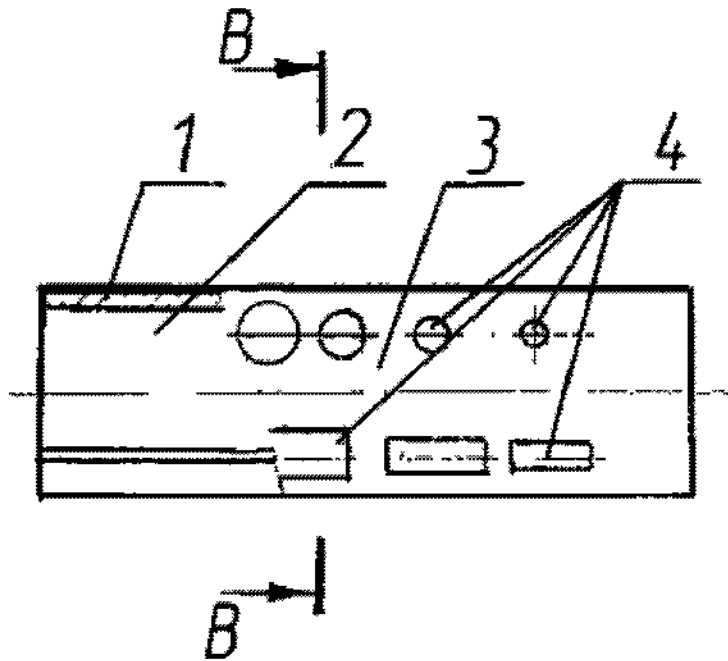
Дзеркальний відбивач 2 може бути як самостійна частина (деталь) в жорсткій оболонці 1, так і у виді нанесеного дзеркального шару (наприклад, напиленням або у виді полімерної призматичної дзеркальної плівки)

Світлорозподільний пристрій працює таким чином

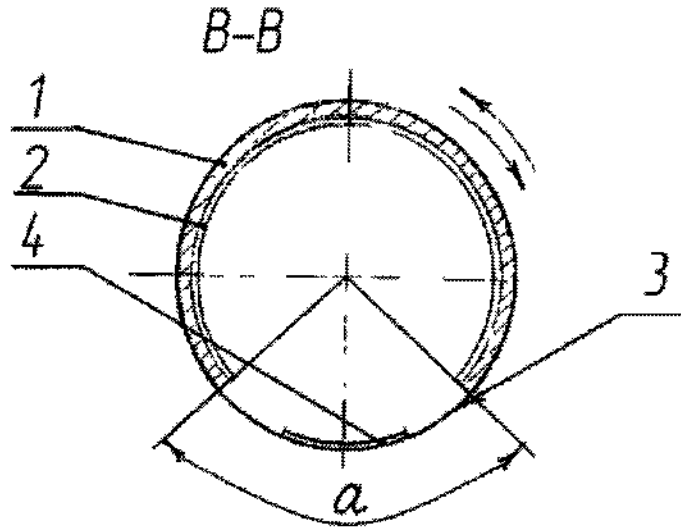
Світловий потік від ламп ввідного пристрою відомої конструкції (на фігурах не показано) попадає на дзеркальний відбивач 2 жорсткої оболонки 1, і за рахунок як багатократних відбивань, так і без-

відбиттєвого лінійного поширення досягає торцевого світловідбиваючого пристрою відомої конструкції (на фігурах не показано), відбивається у зворотному напрямі, причому процес цей повторюється багатократно. В результаті світловий потік виходить через оптичну щілину „а” Ділянки 4 світлопропускаючого елемента 3 розміщені в місцях, на які падає найбільш інтенсивна частина світлового потоку. Надлишкова доза потоку відбивається всередину жорсткої оболонки 1, і після ряду внутрішніх відбивань виходить в освітлюване приміщення в іншому місці щілини. Таким чином, за рахунок певної кількості відбиваючих ділянок 4, їх розмірів, форми і орієнтації (див варіанти 4а, 4б, 4в, 4г) досягається вирівнювання дози світлового потоку вздовж щілини „а”, що виходить через останню в освітлюване приміщення. По твірних елемента 3 нанесені світловідбиваючі ділянки 4 різної форми, орієнтації і розмірів - для розміщення на щілині „а” при застосуванні конкретного типу ламп (за рахунок провороту всього світлопропускаючого елемента 3 з ділянками 4 відносно зафіксованої жорсткої оболонки 1)

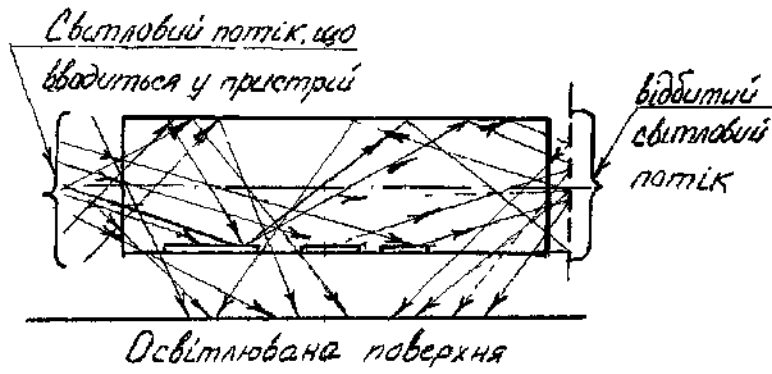
Таким чином, завдяки застосуванню жорсткої оболонки з постійним розміром оптичної щілини і оборотного світлопропускаючого елемента з набором світловідбиваючих дзеркальних ділянок, кожен з яких пов'язаний з конкретними типами ламп, досягається збільшення рівномірності і рівня освітлення з одночасним покращенням експлуатаційних характеристик пристрою

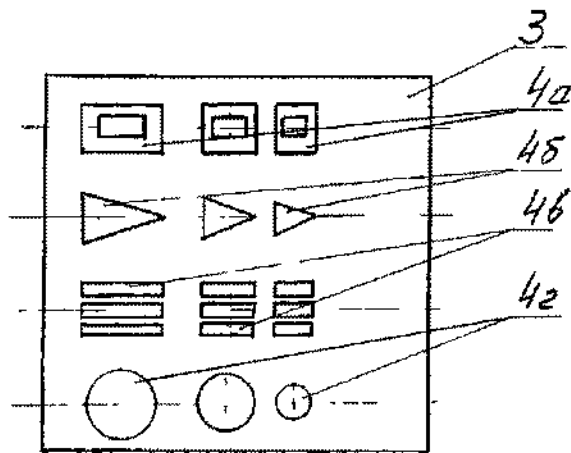
Фіг. 1

Фіг. 1

Фіг. 3

Фіг. 4